

1 Bagazine

#Nieuwseditie1

vernieuwde Beroepsopleiding Advocaten
augustus 2020

- ▶ Susan Kaak introduceert de vernieuwde BA 2
- ▶ Leren door te doen 3
- ▶ The making of ... 7
- ▶ De Brauw, LFS en UO 11
- ▶ Belangrijke data 13

De beroepsopleiding is de basis voor een advocaat

Met trots introduceer ik de vernieuwde Beroepsopleiding Advocaten, waaraan we met een groep gedreven, kritische mensen hebben gewerkt. Onze uitdaging was om een opleiding neer te zetten die de gehele balie aanspreekt en die praktijkgericht is. Met aandacht voor (digitale) vaardigheden, ethiek en ondernemerschap. Ik vind dat we daar heel goed in zijn geslaagd.

Sinds 2019 ben ik portefeuillehouder voor de vernieuwde Beroepsopleiding Advocaten. Ik vind het een eer om hieraan te mogen werken, want de beroepsopleiding is de basis voor een advocaat. Het gaat over de kern van ons vak, zoals het is vastgelegd in de Advocatenwet. Mijn voorganger Bert Fibbe zei het stellig: je moet je als stagiair bewust worden van je essentiële rol als advocaat in de rechtsstaat.

De Beroepsopleiding Advocaten die in 2013 begon, is in 2015 geëvalueerd. Dit bracht al een eerste aanpassing: minder toetsen en minder tijdsbesteding voor advocaat-stagiairs. In 2018 zijn vervolgens nieuwe uitgangspunten geformuleerd op basis van een brede consultatie: de opleiding moest praktijkgericht, minder herhaling van theorie die op de universiteit al wordt behandeld. En de gemengde groepen moesten blijven.

Uit evaluaties bleek dat advocaat-stagiairs het werken in deze groepen enorm waarderen. Dat herken ik. Je kunt makkelijk ervaringen delen, er kijkt geen patroon mee en je leert over allerlei facetten van de advocatuur. Ik heb nog steeds contact met mijn groep van de beroepsopleiding (RN31). Wat ook blijft, is de baliebrede benadering. Om de inhoud aan te laten sluiten bij zo veel verschillende soorten advocatenpraktijken, zijn we informatie gaan ophalen bij advocaten, docenten, klankbordgroepen, portefeuillehouders en adjuncten van regionale ordes, en onderwijspecialisten.

Het resultaat is een toepassingsgerichte opleiding, met meer aandacht voor ethiek, waarmee patroons en advocaat-stagiairs praktijkgericht aan de slag kunnen. Een secundair effect is de kleinere tijdbelasting en lagere prijs. En omdat we graag

Susan Kaak
portefeuillehouder vernieuwde
Beroepsopleiding Advocaten,
lid algemene raad

jonge sociaal advocaten willen behouden, zijn we in gesprek gegaan met de overheid. We hebben een toezegging gekregen voor een subsidieregeling om de opleiding ook voor hen betaalbaar te houden.

Ik ben onder de indruk van alle mensen die hard hebben meegewerkt aan het vernieuwen van deze opleiding. Ieder met zijn/haar eigen doel en aandachtsgebied. Juist daardoor is het een doordachte, uitgebalanceerde beroepsopleiding geworden waarmee we weer jaren vooruit kunnen.

De vernieuwde Beroepsopleiding Advocaten loopt over in de praktijk van de advocaat-stagiair – en vice versa.

Leren door te doen

De kern van de vernieuwde Beroepsopleiding Advocaten die in maart 2021 van start gaat, draait om vaardigheden, ethisch besef en juridisch-inhoudelijke kennis.

Elke casus doet een appel op ethische beroepshouding

Advocaat-stagiairs werken in de eerste plaats aan hun vaardigheden als advocaat. In werkgroepen gaan ze aan de slag met casuïstiek, waarbij ze deze vaardigheden moeten laten zien. Voor elke casus hebben ze andere specifieke juridische kennis nodig. Ook doet elke casus een appel op hun ethische beroepshouding. De casuïstiek uit de werkgroepen nemen advocaat-stagiairs mee naar hun werk, om met hun patroon te bespreken. Omgekeerd kunnen zij casuïstiek vanuit hun eigen praktijk meenemen in de werkgroep.

Vaardigheden

De Beroepsopleiding Advocaten leidt beginnende advocaten op tot zelfstandige, deskundige en ethisch handelende juridisch professionals. Advocaat-stagiairs oefenen vaardigheden als debatteren, pleiten, onderhandelen en processtukken schrijven. De opleiding begint bij de rol van de advocaat in de samenleving en de bijbehorende omgangsvormen: met de cliënt, de rechter, maar ook de media. Daar komen al snel ethische vraagstukken bij kijken.

Ze werken aan casus die aansluiten bij de praktijk. Daardoor kunnen zij met meer zelfvertrouwen meewerken aan echte zaken. De begeleiding van de patroon op kantoor en de beroepsopleiding versterken elkaar.

Kennistest vooraf

Advocaat-stagiairs doen voordat de opleiding begint een basistest, die aangeeft welke juridisch-inhoudelijke kennis nodig is om mee te kunnen komen en wat zij eventueel nog zelf moeten bijspijkeren.

Zo hoeft tijdens de beroepsopleiding geen stof meer herhaald te worden die tijdens de rechtenstudie al is behandeld. Dit maakt de opleiding efficiënter, voor de advocaat-stagiairs én de kantoren. Advocaat-stagiairs worden uitgedaagd hun vaardigheden en juridische kennis toe te passen op de casuïstiek die ze behandelen. Het eerste jaar kiezen advocaat-stagiairs uit drie hoofdpraktijken, in het tweede jaar gaan zij zich verder specialiseren binnen de gekozen hoofdpraktijk. Maar altijd in combinatie met vaardigheden en ethiek (zie infographic op pagina 6).

Ethiek

De rol van de advocaat in de rechtsstaat zit in de gehele beroepsopleiding verweven. De kernwaarden van de advocatuur staan centraal. Advocaat-stagiairs worden meegenomen in de ethische dilemma's die hun vak met zich meebrengt; ze krijgen een denkraam mee om hun handelwijze te bepalen. In gemengde groepen gaan de advocaat-stagiairs aan de slag met ethische kwesties. Zo leren zij andere advocaat-stagiairs kennen uit allerlei praktijken, kantoren en rechtsgebieden.

Studiebelasting

Binnen de stageperiode van drie jaar beslaat de vernieuwde beroepsopleiding twee jaar.

De integratieve dag als vuurproef

Halverwege het eerste leerjaar is er een toetsmoment Ethiek. Aan het einde van het eerste leerjaar volgt er een integratieve dag: een toets om het eerste jaar af te sluiten. Met alles wat zij doen in het eerste jaar, werken advocaat-stagiairs hier naartoe. Op deze dag etaleert een advocaat-stagiair integraal alle opgedane vaardigheden, kennis en ethisch besef. Aan de hand van een casus pleit hij of zij voor de rechter tegenover een andere advocaat-stagiair. Dit gebeurt in de setting van een *moot court*. Aan het einde van de tweejarige opleiding volgt opnieuw een integratieve dag, dit keer in de vorm van een complexe praktijksituatie, zoals een onderhandeling of een adviestraject.

Patroonscursus

Bij de vernieuwde beroepsopleiding hoort ook een verplichte patroonscursus van 6 uur. Daarover leest u meer in de volgende editie.

Centraal en decentraal

Het curriculum van de vernieuwde Beroepsopleiding Advocaten biedt een coherent programma waarin ethiek, vaardigheden, juridische inhoud en praktische toepassing daarvan in moot courts en complexe praktijksituaties zijn geïntegreerd.

De opleiding kent een centraal en een decentraal aangeboden deel. In het centrale deel ligt het accent op ethiek en geïntegreerde vaardigheden. Zo valt bijvoorbeeld de basis van onderhandelen, procederen en presenteren in het centrale deel. Alle advocaat-stagiairs volgen dit deel van de beroepsopleiding bij uitvoeringsorganisatie CPO-Dialogue.

In het decentrale deel ligt het accent op cognitie en geïntegreerde vaardigheden, met ruimte voor verbreding en verdieping. Advocaat-stagiairs volgen het decentrale deel bij de uitvoeringsorganisatie, of bij een van de geaccrediteerde onderwijsaanbieders: The Law Firm School (LFS) of De Brauw Blackstone Westbroek.

Kijk voor meer informatie op pagina 6 voor een infographic over de gehele beroepsopleiding en op pagina 12 voor een nadere toelichting op het decentrale deel.

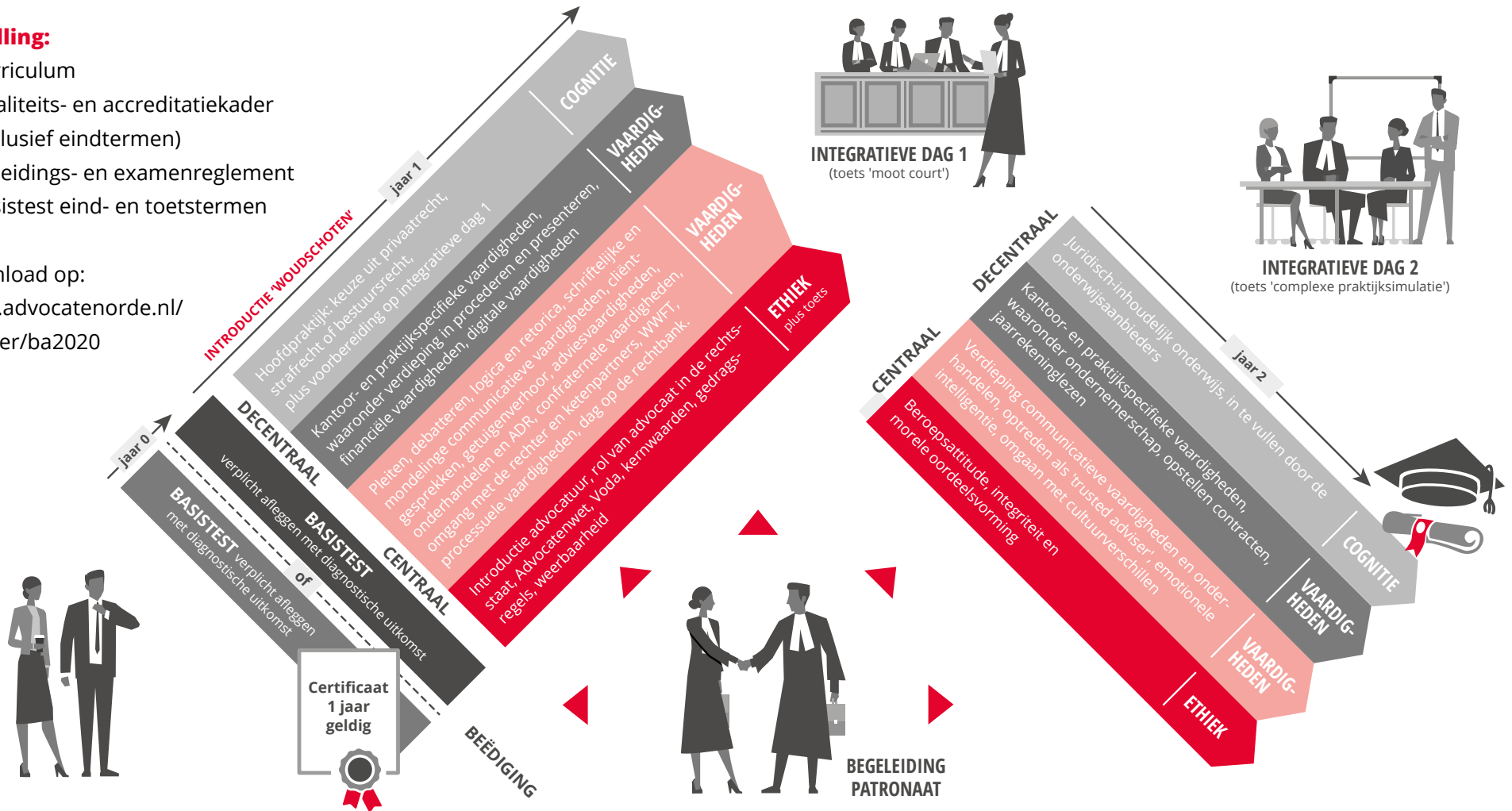
Infographic

Vernieuwde Beroepsopleiding Advocaten (per 1 maart 2021)

Invulling:

- Curriculum
- Kwaliteits- en accreditiekader (inclusief eindtermen)
- Opleidings- en examenreglement
- Basistest eind- en toetstermen

Download op:
www.advocatenorde.nl/dossier/ba2020

A portrait of Sven Brinkhoff, a man with curly brown hair, wearing a blue blazer over a light pink shirt. The background is a blurred outdoor setting with greenery and purple flowers. A red arrow points from the left towards the text.

The making of ...

Achter de schermen van de vernieuwde beroepsopleiding

Sven Brinkhoff is universitair hoofddocent straf(proces)recht aan de Open Universiteit. Hij zit in het schrijfteam van de uitvoeringsorganisatie voor de vernieuwde beroepsopleiding.

Waarom ben jij je bezig gaan houden met de vernieuwde beroepsopleiding?

“Vanuit mijn hoofd baan in de wetenschap wil ik altijd de verbinding houden met de praktijk. Het meedenken over de invulling van de Beroepsopleiding Advocaten past hier mooi bij. Ik ben al zes jaar betrokken bij de huidige beroepsopleiding, doe dit met veel plezier en vind het dus eervol om ook in de vernieuwde beroepsopleiding weer een rol te spelen.”

Wat is de grootste verandering in de nieuwe opleiding?

“De beroepsopleiding wordt nog meer ingestoken vanuit het perspectief van de praktijk. Advocaat-stagiairs doen praktijkgerichte opdrachten, vanuit de ruggengraat van wetenschappelijke kennis. We werken met een strafzaak,

The making of ...

Achter de schermen van de vernieuwde beroepsopleiding

‘Een gereedschapskist aan competenties en ervaringen’

die als rode draad door de opleiding loopt. Advocaat-stagiairs krijgen opdrachten als: ‘Hoe kun je het beroep op noodweer toepassen in deze zaak? Hoe zou jij daarbij te werk gaan?’ Deze praktijkopdrachten zijn een opmaat naar de zogenoemde integratieve dagen, waarop ze in een oefenrechtbank, *moot court*, laten zien wat ze geleerd hebben. Voor de rodedraadzaak moeten ze dan bijvoorbeeld een pleidooi of verzoekschrift schrijven.”

Wat is nog meer anders?

“We gaan nog meer gebruikmaken van *blended learning*, oftewel een mix van onderwijsvormen. Online en offline. De e-learning gaan we verrijken met kennisclips en andere video’s. Er kan online heel veel. We werken aan een leeromgeving die je prikkelt om verder te leren.”

Hoever zijn jullie nu?

“De vakbeschrijvingen zijn goedgekeurd. We staan nu aan de vooravond van de concrete invulling van de opleiding. We definiëren opdrachten, zoals het voorbereiden van een verweer, die advocaat-stagiairs weer kunnen vertalen naar de zaken waarbij zij zelf betrokken zijn.”

Wat levert dit de advocaat-stagiairs op?

“Bij elke opdracht trainen ze vaardigheden en leren ze kennis te vergaren die ze op dat moment nodig hebben. Ondersteund door onderwijs waarin recente jurisprudentie en relevante literatuur wordt behandeld. Ze bespreken dilemma’s met groepsgenoten en wisselen visies uit. Zo creëren ze voor zichzelf een gereedschapskist aan competenties en ervaringen.”

The making of ...

Achter de schermen van de vernieuwde beroepsopleiding

Esther Oppedijk van Veen is partner bij RESOR. In haar praktijk richt Esther zich voornamelijk op complexe herstructureringen, (internationaal) insolventierecht, en *corporate litigation*. Zij was tot voor kort hoofddocent insolventierecht, financiering en zekerheden bij de Beroepsopleiding Advocaten en zit in het schrijfteam van de uitvoeringsorganisatie voor de vernieuwde beroepsopleiding.

Wat is jouw rol in het schrijfteam?

“Ik help mee om er meer een beroepsopleiding van te maken. Dat was een wens van veel advocaat-stagiairs en docenten. Omdat ik eerder al had laten doorschemeren dat de opleiding wat mij betreft een stuk praktijkgerichter kon, vroeg men mij om daarover mee te denken. Ik heb meegedaan aan sessies met schrijfteams voor de verschillende vakken, waarin we hebben uitgezocht hoe we vaardigheden konden integreren in cognitieve vakken.”

Hoe is dat jullie gelukt?

“Wij hebben daar een manier voor gevonden. Je pakt een juridisch proces, zeg een faillissement, en definieert de fases in dat proces. Vervolgens bepaal je welke stappen een advocaat per fase moet nemen en daar richt je je onderwijs op in. Bij een faillissement onderscheiden we de aanvraag van het faillissement, de eerste fase nadat een faillissement is uitgesproken

The making of ...

Achter de schermen van de vernieuwde beroepsopleiding

‘Een probleem los je niet op door een boek te lezen’

en het onderhandelen over een akkoord. Als opdracht kunnen advocaat-stagiairs een faillissementsaanvraag schrijven. Tijdens het onderwijs kan een curator dan bijvoorbeeld vertellen wat zijn ervaringen zijn in de eerste fase van het faillissement. Bovendien kunnen de advocaat-stagiairs zelf in groepjes onderhandelen over een akkoord. Deze werkwijze blijkt voor veel vakken te werken. Bij familierecht zijn er ook fases die je goed in een opdracht kunt verwerken, zoals het maken van een alimentatieberekening, maar ook het oefenen van lastige gesprekken die in dat proces gevoerd moeten worden.”

Dat wordt een hele verandering ...

“Zeker. Voor het onderwijs is het heel fijn. Docenten en advocaat-stagiairs kunnen meer de dagelijkse praktijk nabootsen. Het zal zeker wennen zijn in het begin, maar heel waardevol. Ik ben ook patroon en zeg vaak: het eigen

vak, dat leer je wel hier op kantoor. Dat is zo specifiek. Het oefenen van vaardigheden is nuttiger dan kennisoverdracht. Een probleem leren oplossen – kennis uit meerdere hoeken halen, breder zoeken en creatieve oplossingen bedenken – is voor elke advocaat een goede oefening. Een probleem los je niet op door een boek te lezen.”

Draait de nieuwe beroepsopleiding alleen nog maar om vaardigheden?

“Nee, aan de hand van praktijkgericht onderwijs kun je ook goed het cognitieve gedeelte overbrengen. Er zal dus altijd aandacht blijven voor kennisoverdracht. Het gaat alleen op een andere manier. Daarnaast wordt er veel aandacht besteed aan de klassieke onderwerpen, zoals ethiek en tuchtrecht. Ethiek krijgt een grotere rol in de opleiding. Dat heeft echt toegevoegde waarde voor de bescherming van de kwaliteit die we als beroepsgroep willen leveren.”

Het decentrale deel van de vernieuwde Beroeps- opleiding Advocaten

Het centrale deel van de Beroepsopleiding Advocaten is voor elke advocaat-stagiair gelijk. Hoe ziet het decentrale deel van de vernieuwde beroepsopleiding eruit bij De Brauw, The Law Firm School en de uitvoeringsorganisatie (UO)?

Het decentrale deel van de vernieuwde Beroepsopleiding Advocaten

DE BRAUW BLACKSTONE WESTBROEK

Advocaat-stagiairs van De Brauw Blackstone Westbroek lopen 3,5 jaar stage. Het eerste halfjaar werken zij zelfstandig aan zo'n veertig kleinere zaken, begeleid door senior advocaten. Een kwart van die advocaten is niet-Nederlands, zo werken de advocaat-stagiairs direct in een internationale omgeving.

Het opleidingstraject van De Brauw sluit aan op het centrale deel van de vernieuwde Beroepsopleiding Advocaten. De vaardigheid onderhandelen gaat bijvoorbeeld verder in een module complexe onderhandelingen met meerdere partijen met uiteenlopende belangen. Daar komen andere ethische aspecten bij kijken, soms vanwege buitenlands gedragsrecht. Tijdens de stage gaan advocaat-stagiairs steeds in op de rechtsgebieden die aansluiten bij de praktijk waar zij op dat moment werkzaam zijn. Denk aan *crash courses* over internationale arbitrage, privacyrecht of massaschade. Het einddoel is dat zij advocaten worden die steeds het geheel overzien, zelfstandig durven beslissen en de beroepsethische houding hebben die daarbij past.

The Law Firm School (LFS) is een samenwerking tussen zestien internationale advocatenkantoren die samen hun advocaat-stagiairs een opleiding bieden die aansluit op de Beroepsopleiding Advocaten. Ieder jaar beginnen er zo'n 200-250 advocaat-stagiairs bij LFS. Zij volgen eerst het centrale deel van de Beroepsopleiding Advocaten.

Daarna krijgen zij een paar keer per jaar een meerdaagse opleiding op locatie. Samen met advocaat-stagiairs van andere LFS-kantoren leren ze bijvoorbeeld onderhandelen, pleiten en presenteren op basis van casussen uit de praktijk van deze internationale kantoren. Ook volgen ze specifieke LFS-vakken, zoals Financieel Toezichtrecht. Doordat ze in groepjes werken van ongeveer vijftien personen tijdens zo'n meerdaagse opleiding, leren de advocaat-stagiairs van de LFS elkaar goed kennen. De vernieuwing van de Beroepsopleiding Advocaten betekent voor de LFS dat zij nog meer maatwerk kunnen bieden aan de deelnemers en de kantoren.

Centrum voor Postacademisch Juridisch Onderwijs

DIALOGUE
ADVIES COACHING MEDIATION TRAINING

Advocaat-stagiairs die werkzaam zijn bij een ander kantoor dan De Brauw of de bij de LFS aangesloten kantoren, volgen het decentrale deel van de beroepsopleiding bij CPO-Dialogue, de uitvoeringsorganisatie die ook het centrale deel van de opleiding verzorgt. CPO-Dialogue bedient in haar decentrale gedeelte de volledige breedte van de beroepsgroep. De uitvoeringsorganisatie biedt in het eerste leerjaar een keuze uit drie zogenaamde hoofdpraktijken: Privaatrecht, Bestuursrecht of Strafrecht. Deze sluiten aan op het centrale deel van de opleiding en integreren het decentrale vaardighedenonderwijs met juridische inhoud.

In het tweede jaar maken advocaat-stagiairs een verdiepingsslag in een van de acht aangeboden leerpraktijken, zoals ondernemingsrecht, personen- & familierecht, strafrecht en de migratiepraktijk. Door het werken en leren binnen de hoofd- en leerpraktijken met daarbij toepasselijke casuïstiek, wordt optimaal aangesloten bij de beroepspraktijk. Door in de loop van de tweejarige opleiding het accent te verleggen van een brede oriëntatie naar een meer specifieke leerpraktijk, vindt er ook een goede voorbereiding plaats op een verdere specialisatie richting rechtsgebiedenregister.

Belangrijke data

Data om de komende tijd in de gaten te houden:

Vanaf 1 september 2020

Aanmelden en inschrijven voor de vernieuwde beroepsopleiding via de lokale raden van de orde.

Vanaf 1 oktober 2020

Basistest advocaat-stagiairs beschikbaar.

31 december 2020

Sluitingsdatum inschrijving vernieuwde beroepsopleiding.

Vooruitblik editie 2

In de volgende editie over de vernieuwde Beroepsopleiding Advocaten gaan we onder andere dieper in op de patroons cursus en komt ook de basistest uitgebreid aan bod. Heeft u suggesties voor onderwerpen waarin u geïnteresseerd bent? Maakt u deze dan kenbaar aan onze redactie via Marit Godijn, m.godijn@advocatenorde.nl of 070 - 335 35 35.

BAGazine, nieuwseditie vernieuwde Beroepsopleiding Advocaten
Copyright © 2020

Dit is een uitgave van de Nederlandse orde van advocaten. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt in drukwerk, fotokopie, digitaal of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

Redactie: NOVA en Van Hulzen Communicatie
Vormgeving en tekst: Van Hulzen Communicatie
Fotografie: Susan Kaak door Timo Sorber; Sven Brinkhoff en Esther Oppedijk van Veen door Sjoerd van der Hucht; coverbeeld door Guido Benschop via Beeldunie

NEDERLANDSE ORDE VAN ADVOCATEN

www.advocatenorde.nl/vernieuwdeberoepsopleiding

beroeps
opleiding
advocaten

www.beroepsopleiding.advocatenorde.nl